

Прикладом цього є політика протекціонізму, зокрема введення мит США, що має на меті підтримку внутрішнього виробництва, але водночас впливає на глобальні торговельні відносини та регіональну економічну співпрацю. Наслідки таких дій відчувають різні країни та організації, вимагаючи від них адаптації та перегляду стратегій.

У цьому контексті для успішної навігації у складному сучасному світі державам, регіонам та організаціям необхідно не лише пасивно адаптуватися до змін, але й активно використовувати їх для створення нових можливостей. Це вимагає стратегічного бачення, здатності до системного мислення, готовності до інновацій та усвідомлення необхідності сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Світові тенденції, що змінюють світ праці вже сьогодні. *Київський обласний центр зайнятості*. 2025. URL: <https://kir.dcz.gov.ua/publikaciya/svitovi-tendenciyi-shcho-zminuyut-svit-praci-vzhe-sogodni> (дата звернення: 21.04.2025).
2. Ярош Б. О. Глобальні й регіональні проблеми сучасності. *Студентська бібліотека*. 2025. URL: <https://studies.in.ua/politologiya-yarosh/890-tema-26-globaln-y-regonaln-problemi-suchasnost.html> (дата звернення: 21.04.2025).
3. Коппель О. А. Глобальні тренди світової політики. *Регіональні студії*. 2020. Вип. 20. С. 112–113.
4. Реутов В. Є. Глобальна регіоналізація як сучасний вектор розвитку глобальних економічних трансформацій. *Ефективна економіка*. 2011. № 11. С. 2–3.
5. Русецька О. В. Матричні структури управління організацією. *Studlancer*. 2025. URL: <https://stud.com.ua/65559/menedzhment/matrichni-strukturi-upravlinnya-organizatsiyeyu> (дата звернення: 23.04.2025).
6. Нові глобальні мита США: детальний економічний та геополітичний аналіз. *CryptoAcademy*. 2025. URL: <https://cryptoacademy.com.ua/novi-globalni-myta-ssha-detalnyj-ekonomichnyj-ta-geopolitychnyj-analiz/> (дата звернення: 24.04.2025).

Кондратюк В. М.

д-р мед. наук, магістрант ОП «Бізнес-адміністрування»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ВПЛИВ ЗМІНИ ФІНАНСУВАННЯ НА АКТИВНІСТЬ ВООЗ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. Із початком повномасштабної війни в Україні питання фінансування гуманітарних ініціатив набуло особливої актуальності. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) стала ключовим гравцем у забезпеченні медичних послуг в умовах війни. Однак зміна структури та джерел фінансування, зокрема після виходу Сполучених Штатів Америки (США) з ВООЗ, значно вплинула на діяльність організації в Україні [1].

Метою дослідження є аналіз впливу зміни джерел фінансування, зокрема виходу США з ВООЗ, на активність організації в Україні в умовах воєнного

стану, а також оцінка нових викликів та потреб, які постали перед системою охорони здоров'я.

Основна частина. До початку війни ВООЗ фінансувалася переважно за рахунок внесків держав-членів та добровільної підтримки з боку урядів, міжнародних організацій, приватного сектору і благодійних фондів. У воєнний період відбулися суттєві трансформації: зросла роль міжнародних донорів, зокрема Світового банку, які почали надавати цільову допомогу для підтримки охорони здоров'я [2]. Зусилля ВООЗ в Україні були спрямовані на мобілізацію медичних бригад, психологічну підтримку постраждалого населення та забезпечення безперервності вакцинаційних кампаній [3].

У лютому 2025 р. президент США Дональд Трамп підписав указ про вихід Сполучених Штатів Америки зі Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). Це рішення мало значні наслідки для фінансування та діяльності організації. США були найбільшим донором ВООЗ, забезпечуючи приблизно 18 % її загального бюджету, що становить орієнтовно 1,224 млрд доларів США (за умови бюджету ВООЗ на 2024–2025 рр. в 6,8 млрд доларів) [4]. Втрата цього значного фінансування змусила ВООЗ переглянути свої витрати та оптимізувати програми. Зокрема, організація планувала скоротити витрати на відрядження та призупинити найм нового персоналу, за винятком критично важливих позицій. Ці заходи були спрямовані на збереження ресурсів для підтримки основних медичних ініціатив, зокрема в країнах, що постраждали від конфліктів, як-от Україна [5].

У відповідь на ці фінансові труднощі ВООЗ в Україні вжила кілька заходів для забезпечення продовження своєї діяльності. Організація переглянула наявні програми та скоротила операційні витрати, включно зі зменшенням витрат на відрядження та заморожуванням найму персоналу. Ці заходи дали змогу зберегти ресурси для найважливіших напрямів діяльності. ВООЗ активізувала пошук альтернативних джерел фінансування, зокрема через співпрацю з країнами, які раніше не були основними донорами. Країни, як-от Японія, Данія та Німеччина, стали ключовими партнерами, надаючи значну фінансову та технічну допомогу. Наприклад, Японія спрямувала приблизно 4,2 млрд доларів США на підтримку різних проєктів, включно з медичними програмами, через співпрацю з ВООЗ та Світовим банком [6].

Однак навіть після впровадження цих заходів ВООЗ не змогла повністю компенсувати дефіцит фінансування. Внаслідок цього організація була змушена призупинити або скоротити низку програм: призупинено дослідження, спрямовані на профілактику неінфекційних захворювань та моніторинг здоров'я населення. Це дало змогу перенаправити обмежені ресурси на більш нагальні потреби, пов'язані з реагуванням на кризу. Скорочено проєкти, пов'язані з розвитком інфраструктури охорони здоров'я, через обмежені ресурси [7]. Це включало відстрочення планів із будівництва та оновлення медичних установ, що негативно позначилося на доступності та якості медичних послуг.

Внаслідок цих змін ВООЗ змогла адаптуватися до нових фінансових умов, зберігаючи фокус на наданні критично важливої медичної допомоги в Україні та інших постраждалих регіонах. Це підкреслює важливість міжнародної співпраці та гнучкості в умовах глобальних викликів для охорони здоров'я.

Висновки. Вихід США з ВООЗ та пов'язані з цим фінансові труднощі створили нові виклики для організації, включно з необхідністю пошуку нових фінансових партнерів для забезпечення стабільності. Це стало можливістю для ВООЗ переоцінити свою діяльність і зробити необхідну перепріоритезацію програм, що дало змогу адаптувати їх до нових умов фінансування. Організація також зміцнила співпрацю з урядами, міжнародними організаціями та приватним сектором, що стало важливим кроком для забезпечення стійкості системи охорони здоров'я. Вихід США виявився своєрідним поштовхом для розвитку нових стратегій фінансування, що допомогло зменшити залежність від одного основного донора і забезпечити більш широку та диверсифіковану базу фінансових джерел для ВООЗ у майбутньому. Незалежно від змін у фінансуванні, ВООЗ та інші гуманітарні організації продовжують свою роботу, спрямовану на підтримку здоров'я та добробуту населення, особливо в умовах кризи. Це відображає глибокі гуманістичні цінності, людяність і релігійні переконання, які спонукають до допомоги, турботи та співчуття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вихід США може паралізувати діяльність ВООЗ, – експерти. *Слово і Діло*. 2025. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2025/01/23/novyna/svit/vyhid-ssha-mozhe-paralizuvaty-diyalnist-vooz-eksperty> (дата звернення: 06.04.2025).
2. ВООЗ в Україні переглядає витрати після зупинки фінансування США, але продовжує роботу. *Суспільне*. 2025. URL: <https://suspilne.media/942431-vooz-v-ukraini-peregladae-vitrati-pisla-zupinki-finansuvanna-ssa-ale-prodovzue-robotu> (дата звернення: 06.04.2025).
3. ВООЗ суттєво скоротить витрати через вихід США з організації. *Укрінформ*. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3952482-vooz-suttevsko-skorotit-vidatki-cerez-vihid-ssa-z-organizacii.html> (дата звернення: 06.04.2025).
4. Як вихід США із ВООЗ позначиться на Україні: що буде далі? *Obozrevatel*. 2025. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/abroad/yak-vihid-ssha-iz-vooz-poznachitsya-na-ukraini-scho-bude-dali.htm> (дата звернення: 06.04.2025).
5. США покидають ВООЗ: Китай розповів, що чекатиме на організацію. *Главком*. 2025. URL: https://glavcom.ua/world/world-economy/ssha-pokidajut-vooz-kitaj-rozpoviv-shcho-chekatime-na-orhanizatsiju-1041480.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 06.04.2025).
6. США вийшло з ВООЗ: що це означає для світової охорони здоров'я. *24tv.ua*. 2025. URL: https://24tv.ua/ssha-viyshlo-vooz-21-sichnya-2025-yaki-naslidki-matime-rishennya_n2734210?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 06.04.2025).
7. ВООЗ скорочує персонал і бюджет через фінансову кризу. *irtafax.com*. 2025. URL: https://irtafax.com/vooz-skorochuie-personal-i-biudzheth-cherez-finansovu-kryzu/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 06.04.2025).